

Vlaamse toezichtcommissie

**Beraadslaging VTC nr. 01/2010 van
17 februari 2010**

Betreft: machtigingsaanvraag van de Stad Antwerpen voor de verwerking van persoonsgegevens, afkomstig van de Vlaamse Maatschappij voor Sociaal Wonen

De Vlaamse toezichtcommissie (hierna: "de VTC");

Gelet op het decreet van 18 juli 2008 betreffende het elektronische bestuurlijke gegevensverkeer (hierna: "het decreet"), inzonderheid de artikelen 8 en 11;

Gelet op de wet van 8 december 1992 tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens (hierna "WVP");

Gelet op de aanvraag van de stedelijke bedrijfseenheid Samen Leven, afdeling Woonregie van de stad Antwerpen, ontvangen door het Sectoraal Comité voor de Federale Overheid op 10 december 2010 en doorverwezen naar de Vlaamse toezichtcommissie bij brief d.d. 26 januari 2010;

Gelet op het verslag van de Voorzitter;

Beslist op 24 maart 2010, na beraadslaging, als volgt:

I. ONDERWERP EN CONTEXT VAN DE AANVRAAG

1. De stedelijke bedrijfseenheid Samen Leven van de Stad Antwerpen (hierna de aanvrager) organiseert naast eigen initiatieven, de samenwerking tussen de verschillende diensten op het vlak van veiligheid en leefbaarheid in alle wijken van de stad Antwerpen. De afdeling Woonregie heeft ondermeer de opdracht de woonsituatie en de woonbehoeften in Antwerpen in kaart te brengen om een gefundeerd stedelijk woonbeleid te kunnen voeren.
2. De aanvrager vraagt de machtiging om jaarlijks gebruik te maken van gegevens van sociale huisvesting, afkomstig van de Vlaamse Maatschappij voor Sociaal Wonen (hierna VMSW).
3. Momenteel verkrijgt de aanvrager deze gegevens van sociale huisvesting rechtstreeks van de sociale huisvestingmaatschappijen.
4. Het is met het oog op het vervullen van de opdrachten die de aanvrager zijn toevertrouwd krachtens het Grond- en Pandendecreet van 27 maart 2009, de Vlaamse Wooncode van 15 juli 1995 en het Sociaal Huurbesluit van 12 oktober 2007 dat de aanvrager een toegang wenst tot de informatiegegevens m.b.t. sociale huisvesting, die zijn opgeslagen bij de VMSW.

II. ONDERZOEK VAN DE AANVRAAG

A. ONTVANKELIJKHEID

5. De gegevens die door de aanvrager verder worden verwerkt bestaan ondermeer uit adresgegevens. Het is mogelijk dat men via het adres desgevallend de eigenaar van een bepaalde woning kan identificeren. De VTC meent dan ook dat adresgegevens in principe persoonsgegevens in de zin van artikel 1, § 1, WVP betreffen. Aangezien deze persoonsgegevens op een geautomatiseerde wijze worden verwerkt, is de WVP van toepassing.¹
6. Krachtens artikel 8 van het decreet van 18 juli 2008 *betreffende het elektronische bestuurlijke gegevensverkeer* (hierna "het decreet"), "vereist elke elektronische mededeling van persoonsgegevens door een instantie (zoals vermeld in artikel 4, § 1, van het decreet van 26 maart 2004 *betreffende de openbaarheid van bestuur*)² een machtiging van de

¹ Artikel 3, § 1, WVP.

² Artikel 4.

§ 1. Dit decreet is van toepassing op de volgende instanties:

1° het Vlaams Parlement en de eraan verbonden instellingen;

2° de diensten, instellingen en rechtspersonen die afhangen van de Vlaamse Gemeenschap of het Vlaamse Gewest;

toezichtcommissie of van een kamer van de toezichtcommissie als vermeld in artikel 10, § 1, tenzij de elektronische mededeling van die gegevens al onderworpen is aan een machtiging van een ander sectoraal comité, opgericht binnen de Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer.”

7. De VMSW is binnen het beleidsdomein Ruimtelijke Ordening, Woonbeleid en Onroerend Erfgoed (RWO) een extern verzelfstandigd agentschap, opgericht bij artikel 30 van het decreet van 15 juli 1997 houdende de Vlaamse Wooncode. De VMSW is de rechtsopvolger van de Vlaamse Huisvestingsmaatschappij (VHM). De VMSW is aldus een instantie die valt onder het toepassingsgebied van artikel 8 van het decreet van 18 juli 2008.
8. De machtigingsvraag werd in eerste instantie ingediend bij het Sectoraal Comité voor de Federale Overheid die opgericht werd binnen de Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer. Dit Comité oordeelde op 21 januari 2010 dat de machtigingsaanvraag niet tot zijn bevoegdheid behoort maar tot de bevoegdheid van de Vlaamse toezichtcommissie, en dit ingevolge artikel 8 van het decreet.
9. De VTC stelt vast dat onderhavige machtigingsaanvraag de elektronische mededeling betreft van persoonsgegevens door een instantie als vermeld in artikel 2, 10° van het decreet. De VTC acht zich derhalve bevoegd.

B. TEN GRONDE

1. FINALITEITSBEGINSEL

10. Artikel 4, § 1, 2°, WVP laat de verwerking van persoonsgegevens slechts toe voor welbepaalde, uitdrukkelijk omschreven en gerechtvaardigde doeleinden en de gegevens mogen bovendien niet verder worden verwerkt op een wijze die onverenigbaar is met die doeleinden. In de hiernavolgende paragrafen onderzoekt de VTC of deze principes gerespecteerd worden bij de verwerkingen die de aanvrager voor ogen heeft.

3° de gemeenten en de districten;

4° de provincies;

5° de andere gemeentelijke en provinciale instellingen, met inbegrip van de verenigingen zonder winstoogmerk waarin één of meer gemeenten of de provincies minstens de helft van de stemmen in één van de beheersorganen heeft of de helft van de financiering voor haar rekening neemt;

6° de verenigingen van provincies en gemeenten, bedoeld in de wet van 22 december 1986 betreffende de intercommunales, en de samenwerkingsvormen zoals geregeld in het decreet van 6 juli 2001 houdende de intergemeentelijke samenwerking;

7° de openbare centra voor maatschappelijk welzijn, hierna O.C.M.W.'s te noemen, en de verenigingen, bedoeld in hoofdstuk 12 van de organieke wet van 8 juli 1976 betreffende O.C.M.W.'s;

8° de polders, bedoeld in de wet van 3 juni 1957 betreffende de polders, en de wateringeng, bedoeld in de wet van 5 juli 1956 betreffende de wateringeng;

9° de kerkfabrieken en de instellingen die belast zijn met het beheer van de temporeliën van de erkende erediensten;

10° alle andere instanties binnen het Vlaamse Gewest en de Vlaamse Gemeenschap.

11. De aanvrager heeft 2 finaliteiten voor ogen, die als volgt kunnen worden samengevat:

a. Het Bindend Sociaal Objectief

Het decreet van 18 maart 2009 betreffende het grond- en pandenbeleid voorziet in een aantal maatregelen van invloed op de grond- en pandenmarkt. Eén van die maatregelen voorziet in een sociaal objectief per gemeente. Dit sociaal bindend objectief legt een aantal te realiseren sociale woningen op per gemeente voor de periode 2009-2020. Dit is een cijfer dat aangeeft wat de behoefte is aan sociale huurwoningen in de gemeente. De gemeente kan dit cijfer vervolgens verfijnen of –gemotiveerd- doen aanpassen (4.2.1 en 4.1.6). Als tegen het einde van de daartoe voorziene termijn (art. 3.2.1) blijkt dat het objectief niet werd gehaald, dan kan de Vlaamse overheid de gemeenten aanmanen bepaalde initiatieven te nemen (art 4.1.6). Gemeenten kunnen daarbij verplicht worden hun eigen groenden aan te snijden (art 3.2.2). Doet men dit nog niet of komt er geen verantwoording waarom een en ander niet is gerealiseerd dan volgt een dwangtoezicht (art.3.2.3)

b. Gemeentelijk Toewijzingsreglement

Het Gemeentelijk Toewijzingsreglement, zoals bepaald in de artikelen 26 tot 29 van het kaderbesluit sociale huur (BVR van 12 oktober 2007), maakt het mogelijk voor steden om de specifiek, lokale problematiek rond de stedelijke sociale huisvesting aan te pakken via ondermeer het opstellen van een leefbaarheidsplan en doelgroepenplan.³

Leefbaarheidsplan

In artikel 29, § 1 van het sociaal huurbesluit van 12 oktober 2007 is bepaald dat indien wordt aangetoond dat de leefbaarheid voor een of meer wijken of gebouwen ernstig bedreigd of verstoord is, er afwijkende toewijzingsregels kunnen worden toegepast. In dat geval moet het toewijzingsreglement een leefbaarheidsplan bevatten. Het leefbaarheidsplan wordt opgesteld in samenspraak met de bewoners, de lokale besturen en de relevante lokale huisvestings- en welzijnsactoren.

Doelgroepenplan

³ Zo stelt het doelgroepenplan van Antwerpen dat er een nijpend tekort is aan bejaardenwoningen binnen de sociale huurwoningen. Om hier een effectief antwoord op te kunnen bieden, is het niet enkel van belang om bejaardenwoningen bij te bouwen of sociale woningen aan te passen aan de noden van bejaarden. Ook ondermeer het in kaart brengen van het aantal bejaardenwoningen, het kennen van de verspreiding van de verschillende bejaardenwoningen, het weten van welke sociale huurwoningen in de buurt van dienstencentra zijn gelegen zijn van belang om een effectief beleid te kunnen voeren.

In artikel 28, § 1 van het sociaal huurbesluit van 12 oktober 2007 is bepaald dat de gemeente een of meer doelgroepen die specifieke problemen ondervinden om aangepaste en betaalbare woningen te vinden kan afbakenen. Ze kan die doelgroepen voorrang geven bij de toewijzing van sociale huurwoningen.

§2. Als de gemeente de voorrang, vermeld in §1, wil toepassen, moet het toewijzingsreglement een doelgroepenplan bevatten. Het doelgroepenplan wordt opgesteld in samenspraak met de lokale besturen en de lokale huisvestings- en welzijnsactoren.

De gemeente maakt gebruik van de gegevens van het lokaal sociaal beleidsplan, opgesteld overeenkomstig artikel 4 van het decreet van 19 maart 2004 betreffende het lokaal sociaal beleid.

Het in handen hebben van correcte en vooral gedetailleerde data zal de stad in staat stellen bovenstaande, opgedragen taken te vervullen en rapporten met gedetailleerde statistieken rond sociale huisvesting te kunnen voortbrengen om het stedelijke bovenlokale beleid te kunnen ondersteunen met dit cijfermateriaal.

12. De VTC is van oordeel dat dit welbepaalde en uitdrukkelijk omschreven doeleinden betreft en het brengt in herinnering dat de gevraagde gegevens enkel met het oog op deze doeleinden mogen verwerkt worden.
13. Aangaande de vereiste van verenigbaarheid met het oorspronkelijk doeleinde, wijst de Vlaamse toezichtcommissie erop dat de geplande verwerkingen, met name de doorgifte van bepaalde gegevens door VWMS aan de aanvrager, bestaan uit latere verwerkingen van gegevens die oorspronkelijk voor andere doeleinden werden verwerkt. Deze latere verwerkingen zijn slechts rechtmatig indien zij niet onverenigbaar zijn met de finaliteit van de initiële verwerking. Dit onderzoek naar de verenigbaarheid wordt gedaan in functie van de redelijke verwachtingen van de betrokkene en van de toepasselijke wettelijke en reglementaire bepalingen.
14. De Vlaamse toezichtcommissie stelt ter zake vast dat:
 - o De VMSW ingevolge art. 33 van het decreet van 15 juli 1997 houdende de Vlaamse Wooncode belast is met de uitvoering van het investeringsprogramma, vermeld in artikel 22, § 2. Hiertoe ondersteunt ze de sociale woonorganisaties, gemeenten, intergemeentelijke samenwerkingsverbanden, OCMW's en verenigingen als vermeld in artikel 118 van de organieke wet betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn, bij de realisatie van woonprojecten en bij het kwaliteitsgerichte en kostprijsbewuste beheer van hun woningpatrimonium, voor zover voormelde actoren in

hun werking rekening houden met de bijzondere doelstellingen van het woonbeleid, vermeld in artikel 4.

- o Daarnaast heeft de VMSW als opdracht:

1° bijzondere sociale leningen toe te staan voor de verwerving en realisatie van sociale koopwoningen en van andere woningen, en voor de renovatie, de verbetering of de aanpassing van woningen;

2° te zorgen voor het beheer van de financiële middelen van de sociale huisvestingsmaatschappijen die niet noodzakelijk zijn voor hun dagelijkse werking, overeenkomstig een regeling die de Vlaamse Regering vaststelt na overleg met de VMSW en de sociale huisvestingsmaatschappijen;

3° te zorgen voor het beheer van het solidariteitsfonds, vermeld in artikel 46;

4° wooninfrastructuur aan te leggen als vermeld in artikel 64;

5° zelf woonprojecten te realiseren die hetzij vernieuwend of experimenteel zijn, hetzij noodzakelijk zijn ter uitvoering van het investeringsprogramma, vermeld in artikel 22, § 2, bij gebrek aan initiatieven van actoren als vermeld in het eerste lid of van initiatiefnemers als vermeld in artikel 75;

6° onder de door de Vlaamse Regering te bepalen voorwaarden grondbeleidsmaatregelen uit te voeren, woonprojecten met sociaal karakter te realiseren en voorzieningen uit te bouwen die noodzakelijk worden geacht om het Vlaamse karakter en een hoogwaardige woonkwaliteit in de Vlaamse Rand rond Brussel te behouden of te bevorderen, inbegrepen het verwerven en vervreemden van onroerende goederen, het vestigen of afstaan, zowel openbaar als uit de hand, van zakelijke rechten erop en het nemen van participaties;

7° onder de door de Vlaamse Regering te bepalen voorwaarden:

a) zakelijke rechten op gronden of ander vastgoed, waarop een initiatiefnemer als vermeld in artikel 60, § 2, of artikel 75 woningen bouwt, te nemen of te financieren;

b) de actuele waarde van de woningen bij het einde van de in a) vermelde zakelijke rechten te financieren;

c) huurachterstallen, huurgelden bij leegstand of andere tegemoetkomingen voor woningen te betalen.

15. Rekeninghoudend met de hierboven geschetste regelgevende bepalingen, is de Vlaamse toezichtcommissie van oordeel dat de beoogde mededeling van persoonsgegevens door VMSW naar de aanvrager, verenigbaar zijn in de zin van art. 4, §1, 2°, WVP.

2. PROPORTIONALITEITSBEGINSEL

2.1. Aard van de gegevens

16. Artikel 4, § 1, 3°, WVP stelt dat persoonsgegevens toereikend, ter zake dienend en niet overmatig dienen te zijn, uitgaande van de doeleinden waarvoor zij worden verkregen of waarvoor zij verder worden verwerkt. In hiernavolgende paragrafen onderzoekt de VTC of in onderhavig geval de geplande gegevensstromen deze principes naleven.

17. Vanuit de VMSW worden de volgende gegevens gevraagd:

Naam sociale huisvestingsmaatschappij

Dit gegeven wordt van belang geacht om te weten over welke huisvestingsmaatschappij de gegevens gaan. Er zijn drie maatschappijen actief op het grondgebied van de stad Antwerpen, nl. Woonhaven Antwerpen cvba, De Ideale Woning, of A.B.C. cvba.

Jaar waarin de gegevens verzameld zijn

Woninggegevens

Om de taak toegewezen krachtens het Bindend Sociaal Objectief (randnummer 11) tot een goed eind te brengen, wordt het van belang geacht te weten waar de sociale woningen zich situeren.

Straat waar sociale woning gelegen is

Huisnummer

Busnummer

NIS code gemeente

Postcode

Gemeente

Deelgemeente

Datum eerste verhuring

Woningtype

Aantal slaapkamers

Bejaardenwoning

Aangepast aan rolstoelgebruikers

Marktwaarde van de sociale woning

Referentie datum marktwaarde

Geschat door notaris

Dit gegeven wordt van belang geacht omdat het gehele patrimonium van de sociale huisvestingsmaatschappijen recent opnieuw werd geschat als gevolg van de nieuwe huurprijsberekening. Hierbij werd er rekening gehouden met de marktwaarde van de woning of het complex. De schatting daarvan werd uitgevoerd door een notaris.

Datum schatting notaris

KI woning

Dit gegevens wordt van belang geacht om in te schatten hoeveel bijkomende kosten er voor een sociale woning worden gevraagd.

Geografische ligging

Bezettingsgegevens

Begindatum ingebruikname sociale woning

Einddatum ingebruikname sociale woning

Leegstand

18. Op voorwaarde dat de aanvrager enkel gegevens ontvangt van de stad Antwerpen concludeert de VTC dat voldaan is aan artikel 4, §1, 5°, WVP.

2.2. Bewaringstermijn van de gegevens

19. Aangaande de bewaringstermijn van de gegevens wijst de VTC erop dat aan dat het hier om snel evoluerende gegevens gaat, die up-to-date dienen te worden gehouden en niet langer bewaard mogen worden dan nodig voor het realiseren van het doeleinde waarvoor ze werden ingezameld (artikel 4, § 1, 5°, WVP).

2.3. Frequentie van de toegang en de duur van de machtiging

20. Er wordt om een jaarlijkse toegang tot de gevraagde gegevens verzocht. Omdat de aanvrager voor de opmaak van rapporten rond sociale huisvesting op die manier steeds kan werken met accurate en up-to-date informatie, is de VTC van oordeel dat een jaarlijkse toegang aangewezen is en dus in overeenstemming is met artikel 4, § 1, 3°, WVP.

21. In de machtigingsaanvraag werd wat de duur van de machtiging betreft "jaarlijks" vermeld. Dit werd nadien door de aanvrager gecorrigeerd naar onbepaalde duur. De VTC constateert dat de machtigingsaanvraag met het oog op de realisatie van de opgegeven finaliteit, zoals beschreven in punt 11 b), niet in tijd beperkt werd. De VTC besluit dat een machtiging voor onbepaalde duur gepast is.

2.4. Bestemmingen en/of derden waaraan gegevens worden meegedeeld

22. Volgens de informatie verstrekt in de aanvraag, worden de gegevens enkel intern gebruikt door de personeelsleden van de volgende afdelingen en diensten:

- a. Samen Leven/ Strategische Cel/Projectbureau stad Antwerpen voor de aanmaak van rapporten en het aanleveren van gegevens.
- b. Bestuurszaken en de Studiedienst Stadsobservatie, met het oog op de aanmaak van rapporten.
- c. Digipolis, de ICT-leverancier van de aanvrager, met het oog op informatica-technische ondersteuning en het aanleveren van gegevens.

23. De Vlaamse toezichtcommissie ziet hier in het licht van artikel 4, § 1, 3° WVP geen bezwaren tegen. De VTC eist wel dat de nodige maatregelen worden genomen opdat enkel de behoorlijk gemachtigde personeelsleden toegang krijgen tot deze gegevens.

3. TRANSPARANTIEBEGINSEL

(artikelen 4, § 1, 1°, en 9 tot 15bis, WVP)

24. De VTC herinnert eraan dat een eerlijke verwerking van gegevens een verwerking is die gebeurt op een transparante wijze. Eén van de hoekstenen van een transparante verwerking, betreft de informatieplicht in de zin van artikel 9, § 2, WVP.

25. In voorliggend geval zullen de geplande gegevensverwerkingen, voor wat de finaliteiten bedoeld in randnummer 11 betreft, evenwel verricht worden met het oog op de toepassing van bepalingen voorgeschreven door of krachtens een wet, een decreet of een ordonnantie. Op grond van artikel 9, § 2, 2de lid, b), WVP, is in een dergelijke situatie een vrijstelling van de informatieplicht van kracht. Deze vrijstelling neemt echter niet weg dat de VTC er zich kan van vergewissen of er passende waarborgen bestaan voor de bescherming van de fundamentele rechten van de betrokkenen.

4. BEVEILIGING

26. Uit de door de aanvrager meegedeelde stukken blijkt dat de Stad Antwerpen over een veiligheidsconsulent beschikt. In het voorgelegde formulier inzake de beveiliging wordt aangegeven dat Digipolis, die optreedt als verwerker, over een geschreven versie van het veiligheidsbeleid beschikt. Informatie over een veiligheidsbeleid en veiligheidsplan in hoofde

van de aanvrager ontbreekt hierin. Het is noodzakelijk dat de aanvrager deze informatie aan de hand van het veiligheidsformulier aan de Vlaamse toezichtcommissie bezorgt.

27. VMSW heeft terzake wel de nodige informatie voorgelegd. De Vlaamse toezichtcommissie heeft hier akte van genomen.

OM DEZE REDENEN,

de Vlaamse toezichtcommissie

machtigt de Stad Antwerpen voor onbepaalde duur en onder de voorwaarden, vermeld in randnummers 12, 18, 19 en 23, om voor de doeleinden, bepaald in punt B van onderhavige beraadslaging, de gegevensverwerkingen uit te voeren.

Deze machtiging zal evenwel slechts uitwerking krijgen nadat de Vlaamse toezichtcommissie op basis van de door de gemachtigde verstrekte stukken en inlichtingen heeft vastgesteld dat voldaan werd aan de voorwaarde, geformuleerd in randnummer 26.

De Voorzitter,

Willem Debeuckelaere